
Strateginen sopimus 2017, ympäristötoimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Ympäristötoimiala tuottaa hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kilpailukykyä ja kestävää kasvua edistävää ympäristöä suunnittelemalla, luvittamalla ja valvomalla.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tehtäväalueena on viihtyisän, toimivan, terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi ja säilymiseksi järjestää rakennetun ja luonnonmukaisen ympäristön suunnittelu sekä ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto kestävän kehityksen edellyttämällä tavalla.

Lautakunnan tulee huolehtia kaupungin rakenteellisesta ja kaupunkikuvallisesta kehittämisestä tuottamalla hyvää yhdyskuntarakennetta sekä kaavoitettua maata eri toimintojen tarpeisiin sekä huolehtia liikennejärjestelmän kehittämisestä ja kaupungin ympäristönsuojelua koskevien asiakirjojen valmistelusta ja niiden toteutumisen seurannasta.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta toimii monien eri lakien tarkoittamana viranomaisena, mm. maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoitusviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena, ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaisissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena

sekä elintarvikelain, tupakkalain ja eläinlääkintähuoltolain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii rakentamisen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella sekä toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen, virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittymistä Turussa asuville ja toimiville neuvomalla, ohjaamalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestävää kehitystä edistäen. Rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti siten, että Turun asukkaiden ja yritysten on mahdollista rakentaa laadukkaita ja kestäviä rakennuksia sekä viihtyisää, vetovoimaista ja kestävän kehityksen mukaista asuin ja elinympäristöä.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain tarkoittamana seudullisena joukkoliikenneviranomaisena kuuden kunnan alueella ohjaten ja valvoen koko joukkoliikenteen suunnittelua ja toteutusta siten, että joukkoliikenteen palvelutaso on liikennetarpeen mukainen ja että palvelu toteutuu asianmukaisesti yhteistoimintasopimuksen mukaisten kuntien muodostamalla alueella.

Turun seudun joukkoliikennetoimisto suunnittelee joukkoliikenteen reitit ja aikataulut kuntien palvelutasotavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii mm. markkinoinnista, lipunmyynnistä, tarkastustoiminnasta, liikenteen kilpailuttamisesta, laskutuksesta ja joukkoliikenteen kuntakohtaisesta kirjanpidosta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena 17 kunnan alueella.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Väestön ikääntyminen ja sen myötä yksinasumisen lisääntyminen ja väestön keskittyminen kasvualueille, perinteisen valmistavan teollisuuden siirtyminen entistä enemmän luonnonvarojen kestävää käyttöä korostavaan palvelutalouteen ja ilmasto- muutoksen myötä energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiaratkaisujen lisääminen kaupunki- infrastruktuurin rakentamisessa on entistäkin tärkeämpää.

Valtakunnallinen aluehallinto on muuttumassa. Sote- ja maakuntauudistusten on tarkoitus astua voimaan vuonna 2019.

Kaupunginvaltuusto päätti 20.6.2016 linjata ympäristötoimialan ja Kiinteistötoimialan yhdistymisen 2018 alkaen.

Lainsäädäntömuutoksia

Lainsäädännössä on tapahtunut ja tapahtumassa koko ajan tarkistuksia (maankäyttö- ja rakennuslaki, hankintalainsäädäntö). Lisäksi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tarkistaminen on käynnissä.

Ympäristöterveydenhuoltoa koskevassa lainsäädännössä on tapahtumassa myös merkittäviä muutoksia koskien esim. seuraavia lakeja: terveydensuojelulaki, tupakkalaki, eläinlääkintähuoltolaki ja eläinsuojelulaki.

Rakennusvalvonnan seudullistaminen

Kuntien rakennusvalvonnan asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa vahvistetaan kokoamalla rakennusvalvonta isommiksi yksiköiksi. Ympäristöministeriön asettama työryhmä on selvittänyt rakennusvalvonnan suuremmiksi yksiköiksi kokoamisen vaihtoehtoja (mm. isäntäkunta-, yhteistointa- ja yksityistämismallia) sekä uudistuksen vaikutuksia mm. kuntien muuhun toimintaan, muuhun viranomaisyhteistyöhön, kuntatalouteen sekä tarvittaviin resursseihin ja asiantuntemukseen. Selvityksessä käsitellään yksiköiden muodostumista sekä vapaaehtoisen yhteistyön pohjalta että velvoittavan lainsäädännön pohjalta.

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän selvitys on ollut kommentoilla keväällä 2015. Rakennusvalvontojen uudistus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2016 aikana. Uudet rakennusvalvontayksiköt aloittaisivat toimintansa vuoden 2017 aikana. Toiminta katettaisiin tuolloin täysimääräisesti lupamaksuilla. Uudistus tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet modernisoida rakennusvalvonnan toimintaa muun muassa sähköisten menetelmien avulla. Samassa yhteydessä on tilaisuus myös luoda toimiva sanktiojärjestelmä säännösten noudattamisen tueksi.

Ympäristöterveydenhuollon uudelleen organisointi

Ympäristöterveydenhuollon tai sen osa-alueiden (esim. elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto) siirtämistä perustettaville itsehallintoalueille suunnitellaan.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Turun seudun jätehuolto Oy:n ja Rouskis Oy:n kunnat allekirjoittivat yhdistymissopimuksen, jonka mukaisesti Rouskis Oy päätettiin sulauttaa TSJ Oy:öön. Lounais-Suomen jätehuolto Oy aloitti toimintansa 31.8.2015.

Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n toiminta-alueetta vastaava jätelain 23 §:n tarkoittama, yhteistointa-alueen kuntien yhteinen toimielin perustettiin hoitamaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviä hoitava Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta aloitti toimintansa 1.9.2015.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Joukkoliikennelain uudistus (Liikennekaari) tulee toteutuessaan vaikeuttamaan joukkoliikenteen tehokasta ja taloudellista järjestämistä.

Föli-alueen mahdollisesta laajenemisesta ja siihen liittyvistä tariffiväyhykkeistä päätettäneen vuonna 2017.

Sähköbussit otetaan käyttöön vuoteen 2017 mennessä. Funikulaari laajentaa joukkoliikenteen toimintaa vuoden 2017 lopusta alkaen.

Kokonaisuudessaan toimintaympäristössä korostuu mobiili- ja digitaalisten palvelujen, reaaliaikaisen tiedon, avointen rajapintojen ja ympäristöä säästävien teknisten ratkaisujen (esim. sähköbussit) merkitys.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Strategiasta sekä maankäytön suunnittelua säätelevästä maankäyttö- ja rakennuslaista toimialalle ja lautakunnille johdetut tavoitteet pannaan taousarviokausittain täytäntöön strategisella sopimuksella, johon sisältyvät seuraavat strategiset painopisteet:

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Yrittävä ja osaava kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Turun alueen kilpailukyky ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla (3.1.1)

- Turun Kampus ja tiedepuisto, Blue Industry Park, Kaupunkiseudun kehätie

Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja (3.1.3)

- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.
- Jatketaan nykyaikaisen matkakeskuksen suunnittelua osana TEN-T-ydinverkko-käytävää. Matkakeskukseen kytkeytyy nopea junayhteys Helsinkiin (Tunnin juna).
- Valmistellaan LogiCity (Turku Logistics Hub), Blue Industry Park ja Matkakeskus -

hankkeiden kaavat ja hankkeiden toteuttamista edellyttämät toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmien mukaisesti.

Turkua kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina (3.1.5)

- Valmistellaan matkailua, kongressi- ja tapahtumatoimintaa edistäviä asemakaavoja ja niiden toteuttamista edellyttävät yleisten alueiden toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.
- Osallistutaan poikkihallinnollisiin työryhmiin yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa matkailun ja tapahtumien lisäämiseksi.

Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan (3.1.6)

- Uusien ja laajennettavien opintahjojen toteuttamista ja opiskelija-asumisen lisäämistä edellyttävät asemakaavat ja yleisten alueiden toteutussuunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Vaikuttava ja uudistuva kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita (3.2.1)

- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa. Joustavoitetaan kaavoitusta hyödyntäen kumppanien ja ulkoisten asiantuntijuutta ja resursseja nykyistä laajemmin.

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi
- Maankäytön hankkeet valmistellaan, ohjelmoidaan, toteutetaan ja seurataan yhteisesti toimialarajat ylittäen

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
- Mahdollistetaan kuntalaisten osallistaminen suoraan kaavahankkeeseen tarjoamalla ajantasaista ja ohjaavaa tietoa kaavaprosessin etenemisestä (digitaalinen kaavoitusprosessi).
- Ruissalon opastuksen kehittäminen ja digitalisointi yhteistyönä yliopiston kanssa.

Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla (3.2.4)

- Digitaalinen kaavoitusprosessin kehittämishanke tukee myös tiedolla johtamista.
- Maankäytön hankkeiden etenemisen seurantaan otetaan käyttöön yhteinen toimialarajat ylittävä työväline.
- Kaavavarannon kehittymistä seurataan systemaattisesti, jotta ajantasainen tieto on helposti saatavilla. Otetaan käyttöön uusi poikkihallinnollinen työkalu seurantaan.

Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa (3.2.5)

- Konserniyhtiöiden maankäytön kehittämishankkeet toteutetaan kumppanuushankkeina sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti. Valmistellaan kumppanuushankkeiden toimintamalli

Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta (3.2.6)

- Varmistetaan toiminnan edellyttämät riittävät ja asiantuntevat paikkatieto- ja hallintopalvelut.

Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla työtapa ja (3.2.7)

- Kaupungin kiinteistöomistuksia ja -hankintoja tarkastellaan kriittisesti, ja niitä ryhdytään johtamaan aiempaa suurempina kokonaisuuksina. Edistetään niiden kaupungin kiinteistöjen jalostusta tai myyntiä, joista kaupunki on päättänyt luopua, (Kiinteistöliikelaitoksen kiinteistöjalostuskohteet), valmistelemalla tarvittavat asemakaavat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Rakentuva kaupunki ja ympäristö (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina (3.3.1)

- Linnakaupungin, Turun Kampus ja Tiedepuiston, Skanssin, LogiCityn (Turku Logis-

tics Hub) ja Blue Industry Parkin aluekehityshankkeiden kehittämissuunnitelmat, osayleiskaavat ja asemakaavat sekä niitä palvelevat ja toteuttavat yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä (3.3.2)

- Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista.
- Yleis- ja asemakaavoituksella sekä yleisten alueiden suunnittelulla edistetään keskustan kehittämistä. Yleiskaava 2029-työssä hyödynnetään käynnissä olevien keskusta-alueita koskevien erillisselvitysten tuloksia. Asemakaavat ja yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan vuoro-vaikutteisesti osallistaen.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä, elävänä ja viihtyisenä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa ja Kauppatorin lähikortteleissa. Ympäri- vuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla painottaen kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista.
- Keskustan toimintaedellytyksiä vahvistaa kantakaupunkia ympäröivä ja keskustaan tukeutuva uudistuvien alueiden kehä Linnakaupungista Itäharjulle.
- Matkakeskusta suunnitellaan osana keskustan elinvoiman lisäämistä.

Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulot-

tomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla (3.3.3)

- Jatketaan työskentelytapaa, jossa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista projektimaista työskentelytapaa.
- Hyödynnetään kumppanien asiantuntijuutta ja resursseja asemakaavojen valmistelussa. Toimintatavalla edistetään kaupungin ja kumppanien yhteistä tahtotilaa ja suunnitelmien toteutumista.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4)

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoi-veisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten. Osayleiskaavoja ja asemakaavoja laatimalla varaudutaan monipuolisen tonttireservin kasvattamiseen, joka lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.
- Kaavoitus kohdennetaan osaksi nykyistä yhdyskuntarakennetta tai sen välittömään läheisyyteen. Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan, sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja kohti merta. Tiivistyville kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkuteltaessa osajia ja asukkaita kaupunkiin.

- Kaavavarantoa kasvatetaan laatimalla osayleiskaavoja ja asemakaavoja. Asunto- tuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Pientalo- jen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asun- totuotantarvetta. Monipuolisen tonttire- servin kasvattaminen lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6)

- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin.
- Maankäytön painottaminen keskustaan, olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikennepalveluiden äärelle vähentää autolla liikkumisen tarvetta.

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liik- kumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7)

- Laaditaan liikennejärjestelmän kehittä- misohjelma, kävelyn ja pyöräilyn kehittä- misohjelma ja jatketaan raitiotien suunnittelua.

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyt- töä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8)

- Valmistellaan asemakaavoja, joilla mah- dollistetaan vanhojen rakennusten uu-

siokäyttö ja täydennysrakentaminen kult- tuuri- ja historiallisia arvoja kunnioittaen.

Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden läheisyyttä ja saavutettavuutta (3.3.9)

- Valmistellaan osayleiskaavoja, asemakaa- voja ja yleisten alueiden suunnitelmia se- kä osallistutaan poikkihallinnollisiin työ- ryhmiin, joilla aktivoidaan kaupungin ran- ta-alueita.
- Älyföri ja vesibussikokeilu

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kau- punkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10)

- Liikkumispalveluiden kokonaisvaltaista ke- hitystyötä edistetään Eu rahoitteen Civitas hankkeen kautta.
- Liikkuminen palveluna (MaaS) sekä erilai- set liikkumisen yhteiskäyttöpalvelut tule- vat kaupunkilaisten saataville
- Liikkumispiste, liikennemuotojen solmu- kohta, suunnitellaan Kupittaaalle

Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä (2.1.1).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tulee alu- eiden käytön suunnittelussa (MRL 5 §) edistää mm. turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, van- husten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista.

Ympäristöterveydenhuollon tavoite on ihmisten ja eläinten terveyden suojeleminen elinympäristössä vaikuttavilta haitallisilta tekijöiltä.

Osaava ja oppiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kär- jessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla (2.2.1)

- Varmistetaan riittävät ja asiantuntevat re- sursit toimintaympäristön muutostilan- teessa. Projektimainen työskentelytapa ja konsulttien ohjaaminen edellyttää henki- löstöltä nykyistä enemmän projektin joh- tamistaitoja ja ohjaamisosaamista. Alati kehittyvät IT-järjestelmät edellyttävät jatkuvaa tietojärjestelmien osaamisen ke- hittämistä.

Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudiste- taan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä (2.2.6)

- Valmistellaan uusien tilahankkeiden to- teuttamisen ja käytöstä poistuvien kiin- teistöjen kehittämisen edellyttämät ase- makaavat ohjelmointiin perustuen.

Aktiivinen kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivi- suus)

Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden omi- naispiirteitä hyödyntämällä (2.3.4)

- Ympäristötoimialan eri alojen asiantunti- jat osallistuvat keskustan kehittämistyö- ryhmiin, lähiöiden kehittämishankkeisiin ja yhteistyöverkostoihin. Kaupunkisuunnit- telu valmistelelee yhteistyössä muiden kanssa lähiöiden kehittämistä palvelevia yleissuunnitelmia, asemakaavoja ja yleis- ten alueiden suunnitelmia.

Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnitte- lua, toteuttamista ja päätöksentekoa (2.3.5)

- Yleiskaavat ja asemakaavat valmistellaan vuorovaikutteisesti MRL:n edellyttämällä tavalla. Osallisuutta lisätään osana Drive Turku ja digitaalisen kaavoitusprosessin kehittämishankkeita.

Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi (2.3.7)

Asiakaspalvelulla tuetaan kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä mm. keskustan elinvoimaisuuden lisäämiseksi

Rakennuslautakunta

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Rakennuslupakäsittelyä joustavoitetaan. Rakennuslupakäsittelyssä huomioidaan erityisesti nopeasti liikkeelle lähteviä asuin- tai yritystilatarpeita.

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
- Digitaalisten piirustusten, rakennuslupakartan ja muun kartta-aineiston sähköisen myyntipalvelun hankinta on käynnissä. Tavoitteena on saada palvelu käyttöön vuoden 2017 alussa.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4):

- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua huomioiden kuitenkin, että lupaehdoilla tai määräyksillä ei tarpeettomasti koroteta rakentamisen kustannuksia.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8):

- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10):

- Esteettömyys huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön kehittämisessä kuitenkin

painottaen ratkaisuja tehtäessä todennettua tarvetta, jotta rakentamisen kustannuksia ei tarpeettomasti kasvateta

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7):

- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6):

- Edistetään materiaalikierrätystä ja jätteen energian hyötykäyttöä kaatopaikkaläjityksen minimoimiseksi mm. seudullisten jätehuoltomääräysten avulla.

1.4 Lausekkeet

Lausekkeet kv

Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta

Kaavoitustoimelta ja rakennusvalvonnalta tulisi edellyttää läpinäkyvää kustannusten arviointia päätösten pohjaksi. Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista auditointia.

Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta

Rakennuslupiin tulisi saada palvelulupaus hakemusten enimmäiskäsittelyajasta ainakin tavanomaisten omakotitalojen ja muiden pienempien kohteiden osalta.

Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta

Väliaikaisten rakennusten ja rakenteiden rakentamisesta ja sijoittamisesta pitää tehdä yhdenmukaiset määrittelyt.

2.1 Määrärahat ja investoinnit (kv)

	TOT 2015	TA 2016 yhteensä	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Turun kaupunkiseudun joukkoliikenneltk							
Toimintatulot	32 786	34 065	35 853	35 853	36 415	37 179	38 070
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	49 536	51 507	53 463	53 066	53 708	54 682	55 818
Toimintakate	-16 750	-17 442	-17 610	-17 213	-17 293	-17 503	-17 748
Muutos-%		4,1 %	1,0 %	-1,3 %	0,5 %	1,2 %	1,4 %
Investointikulut	625	500	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		177	177	177	177	177	177
Pysyvien vastaavien luovutustuotot							
NETTO	-625	-323	-323	-323	-323	-323	-323
Muutos-%		-48,3 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristöltk							
Toimintatulot	4 694	4 517	4 351	4 351	4 351	4 351	4 351
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	10 604	10 490	10 791	10 554	10 584	10 654	10 958
Toimintakate	-5 910	-5 973	-6 440	-6 202	-6 232	-6 302	-6 607
Muutos-%		1,1 %	7,8 %	3,8 %	0,5 %	1,1 %	4,8 %

2.4 Muutokset (kv)

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Rakennuslautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	2017	2018	2019	2020

Kaupunginhallitus

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Rakennuslautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	2017	2018	2019	2020

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2017	2018	2019	2020
KIKY-lomarahan leikkaus	-121	-121	-121	
KIKY-työnantajamaksualennus	-88	-88	-88	
KIKY-työajan pidennys	-15	-15	-15	
KIKY-hankintojen säästötavoite	-13	-13	-13	-13

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2017	2018	2019	2020
KIKY-lomarahan leikkaus	-17	-17	-17	
KIKY-työnantajamaksualennus	-15	-15	-15	
KIKY-työajan pidennys	-3	-3	-3	
KIKY-hankintojen säästötavoite	-362	-362	-362	-362

1.000 €, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	2017	2018	2019	2020
KIKY-lomarahan leikkaus	-2	-2	-2	
KIKY-työnantajamaksualennus	-2	-2	-2	
Sopimuskuntien maksuosuuden alennus, tulojen vähennys	-4	-4	-4	

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Rakennuslautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2017	2018	2019	2020

1.000 €, Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	2017	2018	2019	2020

3.1 Työvoiman käyttö (kv)

	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Henkilötyövuodet, ympäristötoimiala yhteensä (htv)	163,7	171	175*	173*	175	175	175
Palkat ja palkkiot	7109	7494	7654	7654	7690	7713	7756
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta (htv)	138,8	148	147,5**	145,5**	147,5	147,5	147,5
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta, rakennuslautakunta ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta (palkat ja palkkiot)	6149	6387	6539	6539	6552	6565	6578
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta (htv)	24,9	23	27,5***	27,5***	27,5	27,5	27,5
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta (palkat ja palkkiot)	960	1107	1115	1115	1138	1148	1178

Lisätietoja:

*Ympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkopuolisella rahoituksella 15,5 htv:tta (9 %).

**Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella 8,5 htv:tta.

***Joukkoliikennelautakunta: Vuodesta 2016 lähtien kaikki muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti (muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 7 htv). Tks/joukkoliikennelautakunnan htv sisältää palvelutoimiston määräaikaisen henkilökunnan 2017 alkaen.

Rakennuslautakunnan ja jätehuoltolautakunnan henkilötyövuodet sisältyvät kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan lukuun.

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tilat yhteensä (m ²)	6 695	6 198	5827	5827	5827	5827	5827
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	6 695	6 198	5827	5827	5827	5827	5827
Muut tilat (m)							
Alueet yhteensä (ha)							
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	1 068 887	987 839	967 128	967 128	967 128	967 128	967 128

Lisätietoja:

TAE 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä.

Arviot vuosien TS 2018-2020 tila- ja vuokramääristä pohjautuvat TAE 2017-lukuun. Ympäristötoimialalla ei tiedossa tilahankkeita.

Joukkoliikenteen palvelutoimiston vuokrasopimus päättyy 31.12.2018.

4.1 Strategiset tavoitteet (kv)

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Turun yleiskaava 2029	<i>Strateginen teema:- Strateginen linjaus:-</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:-</i>			
Valmistelun eteneminen vaiheittain	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
	Vaihtoehtojen vaikutusten arviointi Linjaratkaisu kh Luonnoksen valmistelu	Luonnos kh, nähtävillä olo, lausunnot luonnoksesta Ehdotuksen valmistelu	Luonnos kh, nähtävillä olo, lausunnot luonnoksesta Ehdotuksen valmistelu	Luonnos kh, nähtävillä olo, lausunnot luonnoksesta Ehdotuksen valmistelu	Luonnos kh, nähtävillä olo, lausunnot luonnoksesta Ehdotuksen valmistelu	Lausunnot ehdotuksesta Ehdotus kh, nähtävillä olo	Ehdotus kv maakuntakaavan hyväksymisen jälkeen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Yleiskaava luo puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10).</p> <p>Vaihtoehtoisten kehityskuvien vaikutukset arvioidaan linjaratkaisun pohjaksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen (2.3.5), kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä (3.3.3) ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia. MRL:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukseen kuuluu mm. huolehtia mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Valmisteluajataulu on synkronoitu mm. raitiotien yleissuunnitelman ja maakuntakaavan päivityksen kanssa.</p>							

Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9			
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tavoitteet kerrosalan lisäykselle							
- Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	8.215	12.500	12.500	12.500			
- Asuinkerrostalot (AK), kem ²	38.065	102.000	102.000	102.000			
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus, josta osoitetaan kaupungin omistamille tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso), kem ²		>20 % 16.000	>20 % 16.000	>20 % 16.000			
- Työpaikkatontit, kem ²	249.445	48.000	48.000	48.000			

Tavoitteen kuvaus:

MAL-aiesopimuksen velvoittamana laaditun ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:een pohjautuvan ja sitä toteuttavan seudullisen toimenpide- ja kaavoitusohjelman sekä asunto- ja maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, jotta rakennemallissa asetetut ja myös yleiskaavallisina tavoitteina hyväksytyt väestö- ja työpaikkatavoitteet saavutetaan. Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin maalle kohdistuvasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 250 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 16.000 kem². Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7			Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3			
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Matkamäärien kehitys	24,4 milj. matkaa	+ 2 % vuoteen 2015	+ 2 % vuoteen 2016	+ 2 % vuoteen 2016	+ 2 % vuoteen 2017	+ 2 % vuoteen 2018	+ 2 % vuoteen 2019

Tavoitteen kuvaus:

Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä. Tehokas ja houkutteleva joukkoliikenne koko Föli-alueella vähentää Turun keskustan ja sen sisääntuloväylien ruuhkautumista sekä lisää Turun keskustan houkuttelevuutta ostos- ja asiointikohteena.

4.2 Strategiset hankkeet (kh)

Satava - Kaksikerran osayleiskaava	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i>			
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Valmistelun eteneminen	Luonnoksen valmistelu	Tavoitteet ja mitoitus kh maakuntakaavaluonnoksen jälkeen Luonnos kh	Luonnos KH, nähtävillä ja lausunnoille	Luonnos KH, nähtävillä, lausunnot luonnoksesta	Luonnos KH, nähtävillä, lausunnot luonnoksesta	Ehdotuksen valmistelu Lausunnot ehdotuksesta	Ehdotus KH ja nähtävillä Kaava kv	Asemakaavotuksen ohjelmointi
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.</p> <p>Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä omaleimaisella saaristomaisella alueella. Kaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa noudattaen. Kaavan valmistelussa hyödynnetään vuonna 2012 kumoutuneen osayleiskaavan selvityksiä ja arvioidaan saarten asuttamisen kustannusvaikutukset myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>								

Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity)	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3</i>			
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Valmistelun eteneminen	Luonnos on hyväksytty kh:ssa, Natura-selvityksiä	Natura -selvitykset	Lausunnot kaavaehdotuksesta	Selvitysten täydentäminen, ehdotuksen valmistelu. Lausunnot ehdotuksesta	Selvitysten täydentäminen, ehdotuksen valmistelu. Lausunnot ehdotuksesta	Kaavaehdotus KH ja nähtävillä Kaava kv	Asemakaavotuksen ohjelmointi	Asemakaavojen laadinta ohjelman mukaan
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti ottaen huomioon mahdollisuudet liikenteen sekä kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset.</p> <p>Yhdessä Ruskon kanssa laadittava osayleiskaava tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistaen Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja hyödyntävien yritysten sijoittumismahdollisuuksia. Ehdotuksen valmistelu jatkuu kun alueelle on löydetty hyväksyttävissä olevat toimenpiteet Pomponrahkan Natura-alueen luontoarvojen turvaamiseksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>								

Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i>			
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Valmistelun eteneminen	Luonnos hyväksytty kh:ssa, Natura-selvitykset, ehdotuksen valmistelu	Natura-selvitykset ja ELY:n lausunto Ehdotus kh, lausunnot ja nähtävillä olo	ELY:n lausunto Natura-arviosta Lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo	ELY:n lausunto Natura-arviosta, lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo	ELY:n lausunto Natura-arviosta, lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo	Kaava KV Asemakaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asemakaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asemakaavojen laadinta ohjelman mukaan

Tavoitteen kuvaus:

Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä MRL:n vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä. Laaditaan tarvittavat liikenteelliset selvitykset ja arvioinnit myös Natura-alueiden osalta. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia palveluiden järjestämiseen sekä saaren asuttamisen kustannusvaikutuksia myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Maaria - Ilmarisen osayleiskaava (Maailma)	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö:</i> <i>Strateginen linjaus:3.3.5</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i>			
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Valmistelun eteneminen	Luonnos hyväksytty kh:ssa, selvitykset ja uuden luonnoksen valmistelu	Uusi luonnos kh, lausunnot ja nähtävillä olo	Kaavaluonnos KH, lausunnot ja nähtävilläolo Ehdotuksen valmistelu	Lausunnot luonnoksesta ja nähtävilläolo Ehdotuksen valmistelu	Uusi kaavaluonnos KH, lausunnot luonnoksesta ja nähtävilläolo Ehdotuksen valmistelu	Lausunnot kaavaehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo Kaava KV	Asemakaavoituksen ohjelmointi	

Tavoitteen kuvaus:

Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Yhdessä Liedon kunnan kanssa laadittava osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla pientalotontteja tukeutuen Jäkärän ja Ilmaristen taajamien palveluihin. Rinnan osayleiskaavan kanssa valmistellaan alueen ulkoilureittisuunnitelma (erillinen päätöksentekoprosessi). Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia alueen palveluiden järjestämiseen. Yleiskaava, selvitykset, vaikutusten arvioinnit ja ulkoilureittisuunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
				Valmistelu	Valmistelu	Ehdotus kh samalla aika- taululla yleis- kaavan kanssa	Ehdotus kv samalla aika- taululla yleis- kaavan kanssa	
Tavoitteen kuvaus: Määritellä ja aikatauluttaa Turun liikennejärjestelmän keskeiset kehittämistoimenpiteet. Kehittämisohjelma laaditaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta ja siinä tarkennetaan toimenpiteitä Turun osalta. Liikennejärjestelmän kehittämisessä ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään.								

Keskustan liikennesuunnitelma	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:3.3.2</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
				Valmistelu	Valmistelu	Ehdotus kh samalla aika- taululla yleis- kaavan kanssa	Ehdotus kv samalla aika- taululla yleis- kaavan kanssa	
Tavoitteen kuvaus: Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan. Liikenneturvallisuutta parannetaan ja liikenteen ympäristöhaittoja minimoidaan.								

Raitiotien suunnittelun jatkaminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
			Lisäselvitykset käynnistetään kv:n päätöksen mukaisesti	Lisäselvitykset valmistuvat. KV päättää jatkotoimenpiteistä	Lisäselvitykset valmistuvat	KV päättää jatkotoimenpiteistä	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	
Tavoitteen kuvaus: Kaupunginvaltuuston päätösten mukaan jatketaan työtä raitiotien edistämiseksi. Vuoden 2017 aikana valmistuvat selvitykset ja suunnitelmat superbussivaihtoehdosta.								

Pyöräilyn kehittämisohjelma	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.2, 2.3.1, 2.1.1</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
		Valmistelu on aloitettu	Ehdotus	Ehdotus kv	Ehdotus kv			
Tavoitteen kuvaus: Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman valmistelua. Tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen ja aktiivisen elämäntavan tukeminen. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.								

Pysäköintipolitiikka	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
					Valmistelu	Ehdotus kv	Toteuttaminen	Toteuttaminen
Tavoitteen kuvaus: Pysäköintipolitiikka on keskeinen osa kaupungin liikennepolitiikkaa. Sen päätavoitteita ovat asukkaiden elämänlaadun parantaminen ja elinkeinoelämän kilpailukyvyyn edistäminen, lisäksi sen avulla voidaan ohjata liikkumista ja kulkumuodon valintaa. Pysäköintipolitiikan valmistelu on osa yleiskaavasunnittelua, kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä, pyöräilyn kehittämisohjelmaa sekä keskustan kehittämisen kärkihanketta. Pysäköintipolitiikkaan kuuluvat myös asukas-pysäköinti sekä pysäköintitoiminnan kehittäminen, jotka valmistellaan aikataulusyistä pysäköintipolitiikasta erillisinä osioina ja tuodaan päätöksentekoon loppuvuodesta 2016.								

Vesihuollon kehittämissuunnitelma	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
					Ehdotus kv	Toteuttaminen	Toteuttaminen	Toteuttaminen
Tavoitteen kuvaus: Jatketaan vuoden 2016 aikana käynnistettyä vesihuollon kehittämissuunnitelman valmistelua. Tavoitteena on päivittää vuonna 2011 hyväksytty kehittämissuunnitelma vastaamaan uutta vesihuoltolakia sekä uusia maankäyttö- ja rakennuslain hulevesisäännöksiä. Valmistelu liittyy yleiskaava 2029:n teemoihin. Suunnitelma valmistellaan toimialarajat ylittävässä työryhmässä ja yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.								

Itämeren suojelu	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Itämerihaasteen 80 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä (%)	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
	65	75	70	75	75	78		
<p>Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014 - 2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän.</p>								

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Kasvihuonepäästöt kt CO ₂ ekv/vuosi	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
	1045,1	940,7	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
<p>Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastomuutostyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa (kt CO₂ ekv /vuosi).</p>								

Digitaalinen kaavoitusprosessi	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.4, 3.2.6</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
				Valmis	Valmis	Käytössä		
<p>Tavoitteen kuvaus: Digitaalinen kaavoitusprosessi on määritelty ympäristötoimialan toimintoanalyysissä toimialan merkittäväksi strategiseksi kehittämishankkeeksi. Lisäksi se on määritelty Turun palveluiden digitalisoinnin yhdeksi kärkihankkeeksi. Kärkihanke noudattaa kansallista linjausta koskien julkisten palvelujen digitalisointia. Digitaalinen kaavoitusprosessi liittyy kiinteästi kaupungin muihin digitaalisten palvelujen kehittämishankkeisiin kuten osallisuuden ja sähköisen asioinnin kehittämiseen. Hanke tukee tiedolla johtamista.</p> <p>Kaavoitusprosessi toteutetaan ja hallinnoidaan yhdessä master-järjestelmässä. Kaikki tieto kaavoitusprosessista on vain kertaalleen ja yhdessä paikassa ilman lukuisia välisiirtoja, kopiointeja, rekisteröintejä muihin erillisiin järjestelmiin. Kaavapäiväkirja uusitaan. Luodaan uusi websivusto kaavahankkeille, johon tiedot haetaan suoraan master-järjestelmästä. Websivustolta tulee olemaan kattavat haut, niin sanalliset kuin kartallinen. Samalla toteutuu digitaalinen Kaavoituskatsaus. Kaavahankkeen eteneminen, sen tiedot ja siihen liittyvät dokumentit ovat</p>								

aina ajantasaisia ja kaikkien saatavilla ja nähtävillä. Mahdollistetaan kuntalaisten osallistaminen suoraan kaavahankkeeseen tarjoamalla ajantasaista ja ohjaavaa tietoa kaavaprosessin etenemisestä. Erilaiset kaavoitukseen liittyvät ohjelmat, raportit ja seurannat saadaan suoraan master-järjestelmässä kaavahankkeiden ominaisuustietojen pohjalta. Luodaan paperiton prosessi ja mennään kohti sähköistä arkistointia. Mahdollistetaan konsulttien ja ulkoisten asiantuntijoiden työskentely samassa master-ympäristössä.

Ruissalon opastuskeskuksen digitalisointi ja toimintamallin uudistaminen	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
		Selvitys	Päätökset ja toimenpiteet	Päätökset ja toimenpiteet	Päätökset ja toimenpiteet			
Tavoitteen kuvaus: Uudistetaan koko opastuskeskuksen toimintamalli sekä tuotettavat palvelut. Keskeisenä ratkaisuna on palveluiden digitalisointi sekä mahdollinen kumppanuus muiden toimijoiden, erityisesti yliopiston kanssa. Palvelu laajenee myös digitaalisina palveluina ja mobiiliratkaisuina koko Ruissalon luontopolkuverkostolle.								
Ympäristöterveydenhuollon toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus:3.2.2.</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Suunnitelmallisten tarkastusten osuus kaikista tarkastuksista	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
	64 %	61 %	65 %	66 %	66 %	lisääntyy	lisääntyy	lisääntyy
Tavoitteen kuvaus: Keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja parantaa toiminnan kattavuutta ja vaikuttavuutta. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasapuolisuutta.								

ÄlyVESI - Älykäs kaupunkivesiliikenne	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:3.3.7, 3.1.6 ja 3.2.1</i>			
ÄlyFörin toteuttaminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
			Valmistelu	Älykkään kaupunkivesiliikenteen ratkaisuiden konsepti-	Älykkään kaupunkivesiliikenteen ratkaisuiden konseptisuunnittelu	Hankepäätös ja suunnittelu	Rakentaminen, infrainvestoinnit	Miehittämätömyyden kasvattaminen vaiheittain

suunnittelu

(Luvitus Trafi)

Tavoitteen kuvaus:

Tarkoituksena on toteuttaa uusi kevyen liikenteen yhteys Aurajoen alajuoksulle Älykkäänä miehittämättömänä Föriä. Yhteys sijoittuu Forum Marinumin ja Telakkarannan välille. Alus tulee olemaan maailman edelläkävijä miehittämättömyytensä kautta ja toimii samalla kotimaisen meriteollisuuden pilot -hankkeena tällä alueella. Alus ja yhteys toteutetaan esteettömänä ja täten se luo kaikille kaupunkilaisille uudenlaisen liikkumisyhteyden yli Aurajoen. Hankkeen kokonaisarvo tutkimusosioineen tulee olemaan arviolta noin 3-4 miljoonaa euroa ja toteutukseen haetaan merkittävältä osin ulkoista rahoitusta. Hanke tavoitteena toteuttaa paikallisen teollisuuden, korkeakoulujen ja kaupungin yhteisenä public-privat-partnership toteutuksena. ÄlyFöri hankkeen valmistelua tukeva 6aika hanke älykäs kaupunkivesiliikenne on saanut keväällä 2016 päätöksen rahoituksesta älykkään kaupunkivesiliikenteen ratkaisuiden konseptisuunnitteluun. Turun rooli hankkeessa on olla koordinaattoroolissa älylaituri asian mietinnässä sekä osallistua muihin hankkeen osa-alueisiin asiantuntijana ja käytännön tarpeen esille tuojana. Vuonna 2017 tehdään konseptisuunnittelua mahdollisen hankepäätöksen pohjaksi.

Rakennuslautakunta

Digitaaliset palvelut	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
	otettu käyttöön	13 %	15 %	15 %	15 %	17 %	19 %	21 %
Tavoitteen kuvaus: Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asioinnin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (eService).								

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Runkobussilinjasto	<i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
			Suunnittelu	Suunnittelu	Suunnittelu	Suunnittelu ja toteutus	Suunnittelu ja toteutus	Toteutus

päätöksenteko			Valmistelu	Valmistelu ja päätökset	Valmistelu ja päätökset	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta	
Tavoitteen kuvaus: Päätetään vuoden 2017 aikana jätteenkuljetusjärjestelmästä jätehuoltoviranomaisen toimialueen kunnissa. Järjestelmän toteutus ja seuranta seuraavina vuosina.								

4.3 Asemakaavoitusohjelma (kh)

Käynnissä olevien ja toimintasuunnitelmakaudella käynnistettävien asemakaavojen hyväksyminen:

Asemakaavoitusohjelma esitetään hyväksyttäväksi sitovana vuosille 2017-2018 ja ohjeellisena sen jälkeen. Ympäristötoimialan operatiivisessa sopimuksessa vuodelle 2017 on kuvattu vuosineljänneksittäin kaavojen tavoitteellinen eteneminen. Vuonna 2017 esitetään käynnistettäväksi vuodelle 2019 hyväksymiskäsittelyyn ohjelmoituja asemakaavoja.

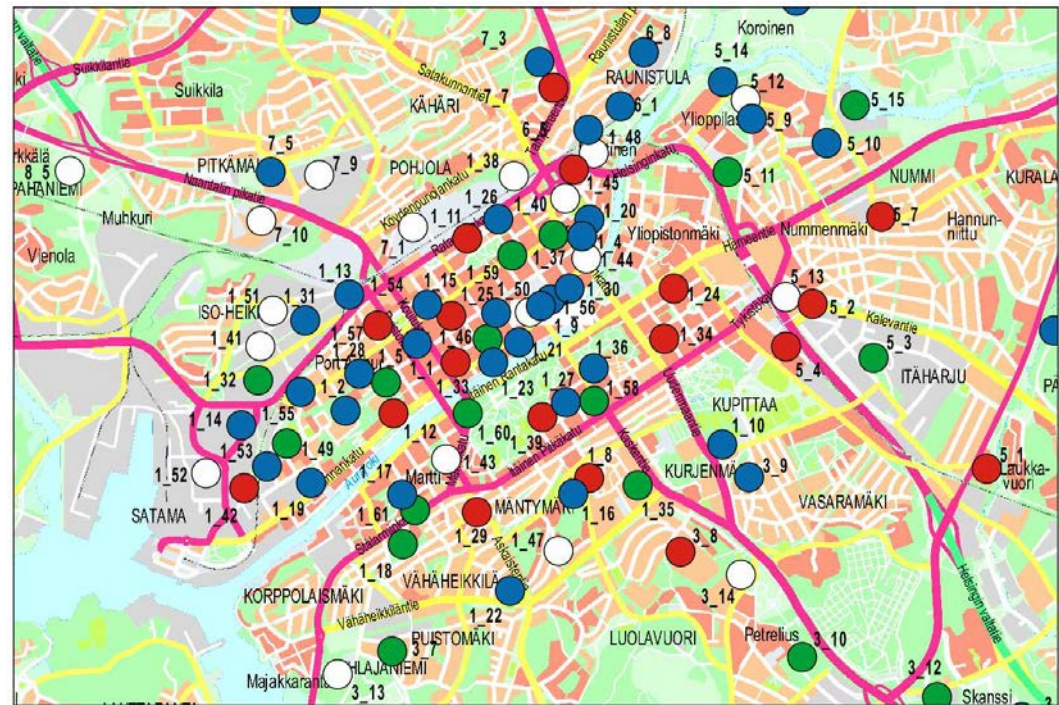
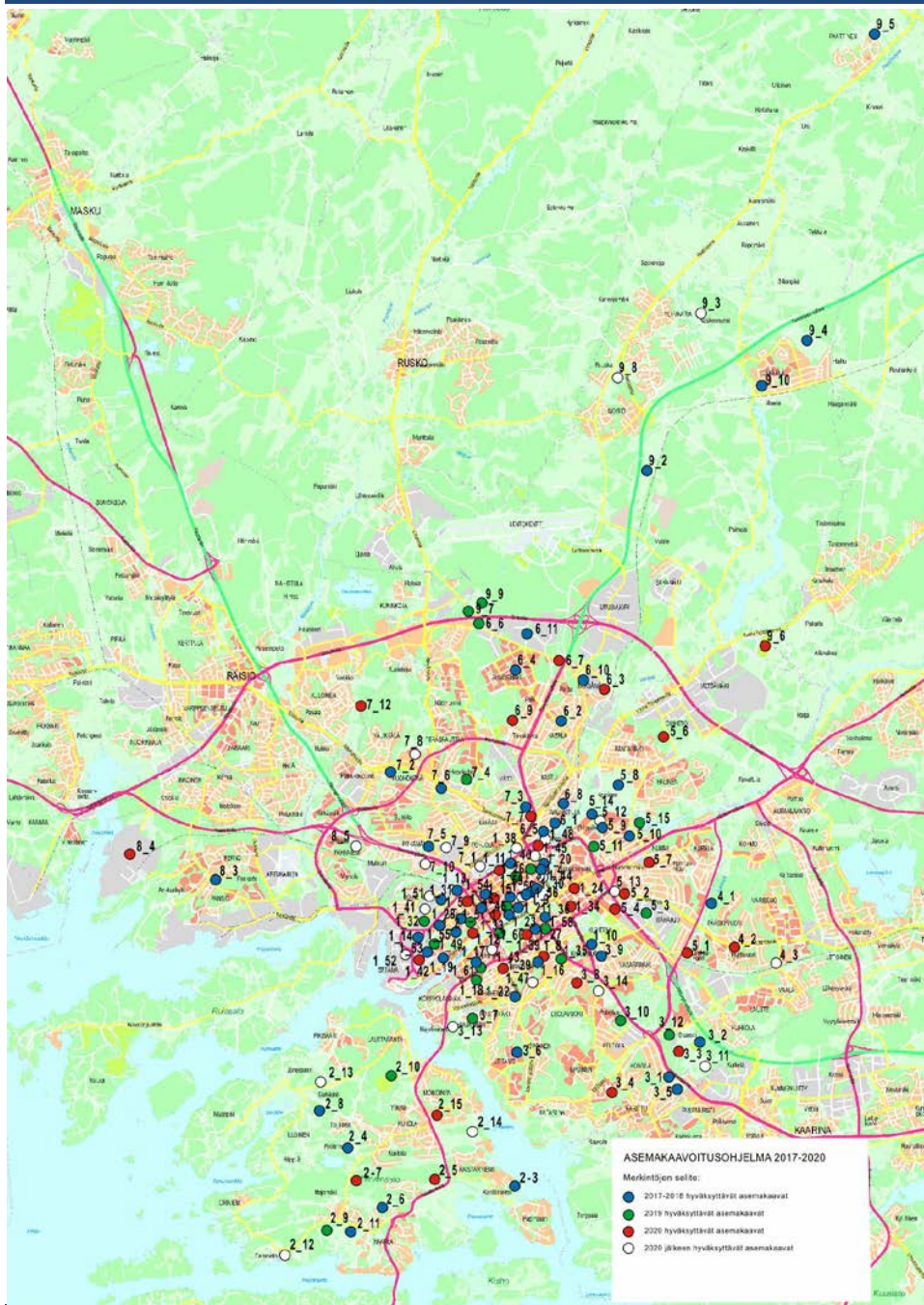
Taulukossa toimialojen yhteiset maankäytön strategiset hankkeet on varustettu *:lla. Hankkeiden kohdalla olevat numerot viittaavat alla oleviin karttoihin.

TAE 2017	TA 2017	TS 2018-2020			
2017 hyväksyttävät asema-kaavat	2017 hyväksyttävät asema-kaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	2020 hyväksyttävät asemakaavat	Kauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
20 kpl, joista 4 strategista*	20 kpl, joista 5 strategista*	34 kpl, josta 6 strategista*	33 kpl, josta 4 strategista*	25 kpl, josta 2 strategista*	24 kpl, josta 2 strategista*
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN					
*Turku Energian tontti 1-19	*Ruusukortteli (TVT) 1-1	*Herrainkulma/ Marina-Linnank. (MKS) 1-23	*Eerikinkatu 32-34 1-33	Kakolankatu (MKS) 1-5	*Kauppahallin kortteli 1-50
Forum (MKS) 1-9	*Turku Energian tontti 1-19	*Österblad (MKS) 1-30	*Kerttulinreuna/ Hämeenkatu, Vähä-Hämeenkatu (MKS) 1-24	Kaskenkatu 11-13 (MKS) 1-58	*Matkakeskus 1-38
Kurjenlinna 1-10	Forum (MKS) 1-9	Forum II (MKS) 1-56	Freja/ Kristiinankatu 10A (MKS) 1-15	Kauppiaskatu 11-13 (MKS) 1-59	Asesepänkatu/ Martti 1-43
Mäntymäki/ TVT, Kunnallissairaalan- tie 1-16	Kurjenlinna 1-10	Kakolan torni (MKS) 1-55	Kauppaopisto (MKS) 1-34	Kaupunginsairaala; pesula 1-35	Hector ja Diana/ verohallinto 1-44
Suomen Pankki/ Kristiinankatu 2 1-21	Mäntymäki/ TVT, Kunnallissairaalan- tie 1-16	Luostarinkatu 5 1-36	Ketarantien ympäristö (MKS) 1-45	Klassikko 1-46	Käpytie - Toivolankatu 1-47
Ukkokodin laajennus (MKS) 1-20	Puutarhakatu 41 (MKS) 1-2	Puutarhakatu 55 (MKS) 1-53	Käsityöläiskatu 10-12 (MKS) 1-25	Maariankatu 7 1-37	Lokinkatu - Helsinginkatu 1-48
Viikkilänmäki (MKS) 1-17	Suomen Pankki/ Kristiinankatu 2 (MKS) 1-21	Ratapihankatu 16-24 (MKS) 1-26	Linnanrinne (MKS) 1-12	Martinsillan kolmio II (MKS) 1-60	Tuureporinkatu 2b (MKS) 1-40
Vähäheikkiläntie 37 (MKS) 1-22	Ukkokodin laajennus (MKS) 1-20	Sirkkalankatu 35-Sepänkatu 2 (MKS) 1-27	Mooriankunas (MKS) 1-8	Merimieskoulu (MKS) 1-49	
	Viikkilänmäki (MKS) 1-17	Sofiankatu 7/ päiväkoti 1-28	Ratapihankatu 36 (MKS) 1-11	Tervahovinkatu 12 (MKS) 1-61	
	Vähäheikkiläntie 37 1-22	Yliopistonkatu 5 (MKS) 1-4	Rauhankatu 19-21 (MKS) 1-57	Tonttumäki-Daniel Hjortin katu 1-18	

			Rauhankatu 14b/ TVT (MKS) 1-54		
			Sepänkatu 1 1-39		
			Vanha Norssi (Steinerkoulu) 1-29		
KAMPUS TIEDEPUISTO					
*Pääskyvuorenrinne 4-1	*Pääskyvuorenrinne 4-1		*Kupittaa kampuskortteli/AMK Kampus ja Itäharjun silta (MKS) 5-4	*Itäharjun aloituskorttelit (MKS) 5-3	Tempo II (MKS) 5-13
			Paljetie (MKS) 5-2		
LINNAKAUPUNKI					
*Herttuankulma (MKS) 1-14	*Herttuankulma (MKS) 1-14	*Kirstinpuisto (MKS) 1-31	Tullin ympäristö (MKS) 1-42	Aurigan ympäristö 1-52	Akselintie etelä (MKS) 1-41
Aakenkatu (MKS) 1-13		Aakenkatu (MKS) 1-13		*Vaasanpuisto 1-32	Akselintie pohjoinen (MKS) 1-51
SKANSSI					
		*Itä-Skanssi 3-2		Skanssinkatu länsi 3-12	Eteläskanssi 3-11
		*Skanssinkatu etelä 3-3			
LOGICITY					
*Mustasuo (MKS) 9-2	*Mustasuo (MKS) 9-2				
HALISTENVÄYLÄ					
		*Koroinen 5-8			
BLUE INDUSTRY PARK					
			*Blue Industry Park 8-4		

TAE 2017	TA 2017	TS 2018-2020				
MUUT PALVELUALUEITTAIN						
2017 hyväksyttävät asemakaavat	2017 hyväksyttävät asemakaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	2020 hyväksyttävät asemakaavat	Toimintasuunnitelmakauden jälkeän hyväksyttävät asemakaavat	
2 Saaret						
Illoistenjärvi pohj. (MKS) 2-4	Illoistenjärvi pohj. (MKS) 2-4	Karhunahde/ Äärilä 2-6	Friskalan kartano 2-5	Haarlanlahti 2-11	Margareetta 2-12	
		Kaistarniemi III jatko 2-3	Honkaistentie 68-70 2-15	Harkkionmäki (MKS) 2-9	Päivärinne 2-13	
		Särkilahti (MKS) 2-8	Metsola (MKS) 2-7	Syvälahti (MKS) 2-10	Sorttamäki ja Uittamon silta 2-14	
3 Skanssi - Uittamo						
Kaarninko, Harittu 3-5	Kaarninko, Harittu 3-5	Kaarningon pumpaamo 3-1	Luolavuoren vanhainkoti 3-8	Korpilahdentie (MKS) 3-7	Heikkilän kasarmi 3-13	
		Kannuskatu, Uittamo (MKS) 3-6	Murkionkatu 3-4	Kaupunginpuutarhan alue 3-10	Honkamäenpuisto 3-14	
		Syreenikuja 3-9				
4 Varissuo-Lauste						
			Fasaanikatu (MKS) 4-2		Itäkaari 4-3	
5 Nummi-Halinen						
Pyhä Katariina 5-9	Pyhä Katariina 5-9	Inspehtorinkatu/ TYS (MKS) 5-14	Munkkionkuja 5-1	Caribia & Nummen keskuspuisto (MKS) 5-11	Kuikkulankenttä/ TYS (MKS) 5-12	
		Uhrimäki/ TYS (MKS) 5-10	Polttolaitoksenkatu 13-15 5-6	Vesilaitoksen tontti 5-15		
			Tammitien kulma (MKS) 5-7			
6 Runosmäki-Raunistula						
Kärsämäen urheilupuisto 6-2	Hellas (MKS) 6-10	Ramstedtinkatu 4 (MKS) 6-1	Impivaaran tenniskeskus 6-9	Liljalaakson kauppahanke/ Perennakatu (MKS) 6-6		
	Kärsämäen urheilupuisto 6-2	Raunistulan pyörätie ja silta (MKS) 6-5	Ristinpaltankatu 6-3			

	Tiemestari 6-11	Runosmäen kylätalo 6-4	Unhonpuistikko/ Vesalankatu 6-7		
		Virusmäentie 65a (MKS) 6-8			
7 Länsikeskus					
Kastun koulu 7-3	Pitkämäen liikekeskus (MKS) 7-5	Kastun koulu 7-3	Kuloistenniitty/ Yhdistie Myllyyn (Raisio) 7-12	Liinahaankatu (TVT) 7-4	Länsikeskuksen kehittäminen/Galleria 7-8
Pitkämäen liikekeskus (MKS) 7-5		Nuppulantie 40 (MKS) 7-6	Oskarinkuja (MKS) 7-7		Pukkilan alue (MKS) 7-9
		Pryssinkuja 7-2			Postikeskuksen alue (MKS) 7-10
					Veturitali (MKS) 7-1
8 Pansio-Perno					
		Pernon koulu 8-3			Ojaranta-Jyrkkälä 8-5
9 Maaria-Paattinen					
Jäkärän Kaila 9-4		Jäkärä/ Arkeologinkatu, Merovinkinkatu 9-10	Jäkärän Kaila (MKS) 9-4	Kauppakeskus Celsius 9-7	Pihlajamäki 9-8
Paattinen/ Iskoistenkadun jatke 9-5		Koskennurmi (MKS) 9-3	Metsämäen ravirata 9-6	Vahdontien liiketontti 9-9	
		Paattinen/ Iskoistenkadun jatke 9-5			

4.4 Strategiset maankäytön hankkeet (kh)

Käynnissä olevat strategisen maankäytön hankkeet:

Hankekokonaisuus 1

Keskustan kehittäminen - pohjaa keskustan elinvoiman kehitykselle

Fortuna -kortteli	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.1.5, 3.3.8		Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään. Kaupunkilaisten yhteisiä kaupunkitiloja sekä kävelyn alueita parannetaan kehittämällä kortteliä luovaa taloutta, kauppaa ja matkailua palvelevaksi alueeksi. Ratkaistaan rakennusten suojelun ja täydennysrakentamisen pääperiaatteet				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.-€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Suunnittelu	Suunnittelu	-		-				
KITO	Korttelin sisäosien piharakenteiden suunnittelu, 0,05 m€	Korttelin sisäosien piharakenteiden suunnittelu, 0,05 m€	Korttelin sisäosien piharakenteiden toteutus	-0,6					
Vesiliikelaitos									

Kauppatori	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.3.7		Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena. Kaupan kehittämistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla. Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Tavoitteena on mm. parantaa rakenteiden, rakennusten ja valaistuksen laatua ja ulkonäköä ja järjestää toimintoja siten, että saavutetaan hyvin toimiva ja kaunis kauppatori. Pysäköinti on tarkoitus toteuttaa maan alle. Kauppiaskadun muuttaminen kävelypainotteiseksi alueeksi ja Yliopistonkadun muuttaminen kävelyalueeksi myös Kauppatorin kohdalla parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa.				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.-€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Rakennussuunnittelu	Rakennussuunnittelu	Rakennussuunnittelu						
KITO	Rakennussuunnittelu ja toteutus, 3,0	Rakennussuunnittelu ja toteutus, 3,0	Rakennussuunnittelu ja toteutus	-7,17	Toteutus	-7,0	Toteutus	-7,0	
Vesiliikelaitos	Maanalaisten verkostojen siirrosta vastaa hankkeeseen ryhtyvä	Maanalaisten verkostojen siirrosta vastaa hankkeeseen ryhtyvä							

Kakola	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.1.5, 3.3.4, 3.3.8		Vetovoimainen jokirantaan tukeutuva, rakenteilla oleva keskustan täydennysrakentamisalue noin 1200 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9). Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen vankila-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa, puistoinen mäki-alue lisää ympäröivien kaupunginosien viihtyisyyttä ja on läntisen keskustan oma keidas. Toteutuessaan funikulaari yhdessä förin kanssa parantaa alueen saavutettavuutta ja palvelee myös matkailua (3.1.5).				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj. €	Toimenpide, milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Infran suunnittelu	Infran suunnittelu							
KITO	Infran suunnittelu ja toteutus, 0,735	Infran suunnittelu ja toteutus, 0,735	Infran toteutus	-1,645					
Vesiliikelaitos	Infra valmis	Infra valmis							

Telakkaranta	Strateginen linjaus: 3.3.9		Muut linjaukset: 3.3.4, 3.3.7, 3.3.8		Rakenteilla oleva vetovoimainen merellinen keskustan täydennysrakentamisalue noin 900 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9). Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen telakka-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa; jokirantaan toteutettava arki- ja työmatkaliikennettä palveleva jalankulku- ja pyöräilyreitti edistää terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa (3.3.7).				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj. €	Toimenpide, milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO									
KITO	Infran toteutus, 0,2	Infran toteutus, 0,2	Infran toteutus	-0,05	Infran toteutus	-0,05	Infran toteutus	-0,05	
Vesiliikelaitos	Infra valmis	Infra valmis							

Pääskylvuorenrinne	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut linjaukset: 3.3.1, 3.3.4		Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittyminen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkostoon. Jaanipuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelun alueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu	Asemakaava KV Infran suunnittelu							
KITO	Jaainojan ylittävän sillan toteutus, 0,2 kokoojaväylä, 1,6 Tonttien luovutus	Jaainojan ylittävän sillan toteutus, 0,2 kokoojaväylä, 1,6 Tonttien luovutus	Infran toteutus Tonttien luovutus	-2,465 1,6	Infran toteutus Tonttien luovutus	-0,5 1,6	Tonttien luovutus	1,6	
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu, 0,04 m€	Infran suunnittelu, 0,04 m€	Infran toteutus	-0,76					

Hankekokonaisuus 3

Linnakaupunki - merellinen kaupunkikeskusta

Kirstinpuisto	Strateginen linjaus: 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.7		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.3.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.4, 3.3.5, 3.3.7).				
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaavaehdotus	Asemakaavaehdotus	Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO			Maankäytösopimus Infran suunnittelu	0,05 -0,1					
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,05					

Herttuankulma	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.9			Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen yhdessä kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.1.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9). Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen (3.3.8) ja kerrostalot asuinalue yli 2000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suurelta osin kaupungin omistuksessa.			
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu	Asemakaava Infran suunnittelu							
KITO	Maankäyttösojimus 0,05 Infran suunnittelu, 0,055	Maankäyttösojimus 0,05 Infran suunnittelu, 0,055	esirakenta- minen Johtojen siirrot	-2,0	Infran toteutus	-3,075	Tonttien luovutus		
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu, 0,03	Infran suunnittelu, 0,03	Infran toteutus	-0,5	Infran toteutus	-1,0			

Vaasanpuisto	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9			Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).			
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €
YTO	Selvitykset	Selvitykset	Uusi asemakaava- luonnos Infran esisuunnit- telu		Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu		
KITO	Selvitykset	Selvitykset	Infran esisuunnit- telu	0,025			Infran suunnittelu		
Vesiliikelaitos							Infran suunnittelu	-0,03	

Mustasuo	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinotonttitarjontaa.					
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 2019		TS 2020		Toteutus	
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €	
YTO	Asemakaava KV	Asemakaava KV			Infran suunnittelu jatkuu					
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu, 0,02	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu, 0,02	Infran toteutus alkaa osalle aluetta	-0,845		-0,9		-0,9		
Vesiliikelaitos			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3				

Hankekokonaisuus 6

Halistenväylä

Koroistenkaari	Linjauksen tunnus 3.3.7		Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4		Tavoitteena on muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamattoman suurelta osin kaupungin omistuksessa oleva alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi. Uusi alue liitetään olemassa olevaan katuverkostoon Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Tarkoituksena on myös selkiyttää alueen ulkoilu- ja virkistysreitistö. Samalla tutkitaan Kaarinan kaupungin puolelle sijoittuvan tuotanto- ja liikerakennusalueen liittämistä katuverkostoon Turun kautta.					
	TAE 2017	TA 2017	TS 2018		TS 20189		TS 2020		Toteutus	
	Toimenpide, milj.€	Toimenpide, milj.€	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €			Kaavatalous netto milj. €	
YTO	Infran suunnittelu, 0,1	Infran suunnittelu, 0,1								
KITO	Infran suunnittelu, 0,075	Infran suunnittelu, 0,075	Infran toteutus alkaa	-2,0	Infran toteutus	-2,0				
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu, 0,03	Infran suunnittelu, 0,03	Infran toteutus	-0,7	Infran toteutus	-0,4				

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	Kaupungin tavoite 2017	Toimialan TAE 2017	Toimialan TA 2017
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Työssä jaksamista tukeva työnantajapolitiikka	Sairauspoissaolot alla suurten kaupunkien keskiarvon (kaupungin tasolla)	Ympäristötoimialan sairauspoissaolon (%) alenee edellisiin vuosiin verrattuna.	Ympäristötoimialan sairauspoissaolon (%) alenee edellisiin vuosiin verrattuna.
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Urapolkujen aktiivinen seuranta	Varhe-maksu alle suurten kaupunkien keskitason (kaupungin tasolla) määrä	Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä alenee	Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä alenee
Turku on vetovoimainen työnantaja	Taloudellisesti vastuullinen palveluiden tuottaminen	Henkilötyövuosien aleneminen edellisestä vuodesta	Kohdassa resurssit asetetut htv-määrät eivät ylity.	Ympäristötoimialan HTV:n tavoite asetetaan sopimuksen kohdassa 3.1. Työvoiman käyttö: maltillinen lisäys kaupungin kasvun edistämiseksi

LAATU JA VAIKUTTAVUUS										
Asemakaavoitetun alueen pinta-ala (km ²)	9731,75 +3,48	9751,64 +19,89	9767,54 +15,9	Kasvaa maltillisesti tukeutuen olevaan yhdyskuntarakenteeseen						
Asemakaavapäätösten pitävyys, % (ratkaisujen lkm)	100 % (5 kpl)	95 % (7 kpl)	100% (8 kpl)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %		
Asukastiheys (asukkaita/maa-km ²)	741	748	757	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa		
Asunnot										
- lukumäärä, yhteensä	109.342	110.608	111.600							
- pientaloissa, %	25,6	25,7	25,5							
- kerrostaloissa, %	72,8	72,7	73,0							
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista						Uuden henkilöliikennetutkimuksen tulokset				
- 52 % v. 2008 (jalankulku 30 %, pyöräily 13 %, joukkoliikenne 9 %)										
Kasvihuonepäästöjen määrä	1147,2	1045,1	940,7	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee		
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät	8	0	8							
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS										
Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen (%)	ei vertailukelpoinen	ei vertailukelpoinen	60	62	66	70	72	75		
TUOTTAVUUS JA TEHOKKUUS										
Ympäristötoimialan kustannus € /asukas (kaavoitus, liikenne- ja katusuunnittelu, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto) (pl. seudullinen joukkoliikenne)	40,69	35,14	31,81	31,91						
Ulkoisen rahoitus ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämistoimintaan	260.000	122.300	17.000							
Asemakaavoituksen kesto (mediaani) käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk	24,2	29,5	29,3							

6.1 Muu kaupunkitasoinen ohjaus (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma	Tavoitteet ja toimintapolitiikka rakennetun ympäristön laadun parantamiseksi
Itämerihaasteen toimenpideohjelma	Ohjaa ja koordinoi Turun kaupungin Itämeritoimenpiteitä vuosina 2014-2018
Kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma	Kuntien maanhankinta, maankäyttösopimusten periaatteet, tontinluovutus, asemakaavojen toteutumisen edistäminen, haja-asutusalueelle rakentaminen, asuntotuotannon määrälliset ja laadulliset tavoitteet vuoteen 2025 asti
Maakuntakaava	Turun kaupunkiseudun maankäyttö ja kaupan ohjaus, tavoitevuosi 2035
Maakuntastrategia	Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin hankkeet
Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2016-2019	Kuntien ja valtion yhteinen tahtotila ja toimenpiteet rakennemallin toteuttamiseksi
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	Sisältää pitkän ajan suunnitelman melun aiheuttamien haittojen vähentämiseksi sekä ehdotukset keskeisimmistä meluntorjuntatoimista lähivuosille
Rakennusperintöohjelma	Linjaus rakennetun ympäristön vaalimisen ja rakennussuojelun periaatteista, joita sovelletaan ohjeellisena rakennettua ympäristöä koskevissa suunnitelmissa, toimenpiteissä ja päätöksissä
Sopimus seudullisesta joukkoliikenteestä	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Sopimus yhteisestä jätehuoltolautakunnasta	Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta
Tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje	KILA Investointiohjelma ja sen tarvitsemat YTO palvelut
Turun kaupungin kaavoitus- ja toimenpideohjelma rakennemallin toteuttamiseksi	Kaavoitusohjelma ja valmiiden asemakaavojen varanto, arvio rakentuvista asunnoista ja asukkaiden määrästä, arviot rakentuvista työpaikka-alueista vuosille 2015-2018, suuntaa-antavana vuoteen 2025 asti
Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035	Kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja vetovoiman edistäminen, väestö- ja työpaikkatavoitteet ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen vuoteen 2035 asti
Turun seudun rakennemallialueen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035	Seudun liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat, pääteemat ja toimenpiteet
Vesihuollon kehittämissuunnitelma	Sisältää alueet, jotka on tarkoitus saattaa vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkoston piiriin
Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma	Suunnitelman perusteella toteutetaan vuosittaisia ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ym. ympäristölakien valvontaa toimialalla
Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2015-2019	Ohjelman perusteella laaditaan vuosittain ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma